

Statens EDB/IT-politik gennem 50 år.

Poul Bernt Jensen
Chefkonsulent, Civilingeniør

Hvem er jeg?

- Poul Bernt Jensen
  - Civilingeniør / Stærkstrøm
  - Handelsbankens edb-afdeling 1972-79
    - Handelsbankens on-line system 1975-79
    - Leder af On-line Kontrol – 1500 arbejdspladser
  - EDB-Driftschef i PBC/Multidata 1979-83
  - Beta-Plan – Softwarehus i Helsingør 1983-84
    - PC baserede systemer i APL til norske banker
  - Finansministeriet / Videnskabsministeriet 1984-2006
    - Chefkonsulent / Rådgiver om statens edb/it
      - Projekter / Kontrakter/ Netværk / E-post / Kabling / År 2000/ EU-aktiviteter / ITIL
    - I perioder IT-chef i APD / FM / FSK / VTU

Statens it-politik!

- I perioden op til 1970
- I 70'erne
- I 80'erne
- I 90'erne
- Efter år 2000
- Dialog og opsamling

I perioden op til 1970!

- ATV: Regnemaskinudvalget (1946-1955)
  - "Undersøge udvikling for elektroniske regnemaskiner"
- Regnecentralen (1955)
  - "Dansk Institut for Matematikmaskiner"
- DASK (1958)
  - Første danske edb-maskine.
  - 18.000 regneoperationer pr. sekund.
  - *"6 af denne type maskiner kan klare det offentliges behov for regnemaskiner!"*

I perioden op til 1970!

- Datacentralen etableres (1959).
  - Fælles edb-center til løsning af offentlige opgaver. Baseret på IBM udstyr.
  - DC's bestyrelse skal godkende løsninger, som ønskes løst af andre. Relativt få andre løsninger.
  - CPR systemet etableres 1968. Vigtig komponent i alle offentlige systemer.
  - Kildeskatte system (1969/1970).
  - Statistik, Motorregister, Forsvaret.
- Kommunal edb
  - 6 selvstændige hulkort/edb centraler.

I 70'erne!

- Administrationsdepartementet skal godkende ministeriernes edb-anskaffelser.
  - Planlægning, anskaffelsesproces, endelig løsning og valg af leverandør. Udtalelse til finansudvalget.
- Kommunedata etableres ved sammenlægning af de 4 kommunale edb-centraler (1972).
- Samordning og decentralisering.

I 70'erne!

- Fælles statslige systemer:
  - Statens Centrale Regnskabssystem (SCR).
Statens Centrale Lønssystem (SCL).
Statens Budgetsystem.
→ Muliggør stærk central kontrol og styring.
- Industripolitik. Regnecentralen reddes.
  - SJS1 journalsystem udvikles til RC8000.
  - Stilles gratis til rådighed for statslige organisationer.
  - Dårlige erfaringer med tvungne fælles systemer, der ikke fungerer tilfredsstillende.

I 80'erne!

- Administrationsdepartementets cirkulære og edb-vejledning (Marts 1982).
  - God vejledning med kort præsentation af de mange aspekter, der indgår i et edb-projekt.
  - "Følg vejledningen og reglerne ellers kan vi ikke godkende den planlagte anskaffelse".
- Ny regering september 1982.
  - Finansminister Henning Christoffersen.
  - Budgetreform – mulighed for opsparing.

I 80'erne!

- Moderniseringsprogrammet 1983.
  - "Gratis" teknologisk foranalyse.
  - Mulighed for lån til anskaffelser.
  - Lokale systemer, tekstbehandling, lokale databaser og systemer til støtte for sagsbehandling.
  - Latente konflikter med medarbejdere og med de faglige organisationer. Teknologiuvalg.
  - *"Far skriver selv"*.
  - HK moduldata.

I 80'erne!

- Kontorteknik i staten – en læreproces (1986)
  - Organisationsudvikling og effektivisering.
- Elementer i edb-politiken i 80'erne.
  - Decentralt ledelsesansvar.
  - Styregrupper med bred medarbejder deltagelse
  - Udstrakt anvendelse af konsulenter.
  - Introduktion af regler for eu-udbud.
  - Statens standardkontrakter for edb-anskaffelser. K33 – K17. Ændrede markedet til købers marked.
  - Mange leverandører – forskellige teknologier.
  - Edb-organisation i den enkelte institution.
  - Datakommunikation i Centraladministrationen.
    - Statens Data Net

Centrale IBM systemer + 3270 terminaler + DIGITAL VAX, Norsk Data, RC31, DDE Supermax (UNIX) - Minidatamater med skærmterminaler og lokalnet.

I 80'erne!

- Langvarig "konflikt" mellem kommunerne (Kommunedata) og staten (Datacentralen) om "magten" over skattesystemerne.
- Staten fastholdt den samlede styring af hensyn til Folketingets muligheder for lovgivning.
- Skattesystemerne udvikles ved administrative beslutninger til "verdens mest avancerede skattesystem".
- Flest mulige data hentes elektronisk ved kilden.

I 90'erne!

- AD bliver til APD.
  - Sammenhæng mellem personalepolitik og organisationsudvikling.
- Effektiv EDB i staten (1992).
  - Rapport fra "Det EDB-politiske udvalg".
  - *"90'erne bliver det årti, hvor IT for alvor bidrager til bedre og billigere løsninger af det offentliges opgaver"*.
  - Cirkulære om godkendelse af edb-anskaffelser ophæves.
  - Årlige IT-politiske handlingsplaner.

I 90'erne!

- Nøgleord og indsatsområder:
  - Resultatorientering – Markedsstyring – Decentralisering.
  - Institution – Ministerium – Staten – EF.
  - Data som fælles ressource.
  - Datakommunikation – Fælles e-post tjeneste.
(*EU krav om internationale standarder*)
  - Fælles opgaveløsning – fælles programmel.
  - Sikkerhed.
  - Teknisk standardisering .
  - Standard for kabling i statens bygninger (UTP).
  - Ledelse og IT.

Lokalnet med PC-arbejdspladser + lokale Servere (Novell + Windows)
+ lokale IT funktioner

I 90'erne!

- APD fusioneres med Budgetdepartementet (Jan. 94)
  - Fælles indsats på edb/it området minimeres.
  - Udvalg om "Informationssamfundet år 2000".
Lone Dybkjær / Søren Christensen
Sekretariat: Peter Lorenz Nielsen
- Rapport "Info-samfundet år 2000" (Aug./okt. 94).
  - Samlet bud på det kommende informationssamfund.
  - Rapport 100 sider og 31 bilag.
  - Mest solgte offentlige betænkning.
- Forskningsministeriet etableres (September 94).
  - Frank Jensen, Forskningsminister.
  - IT- og telekommunikationspolitik samles.
  - IT-politisk kontor – 24 medarbejdere

Lokalnet med PC-arbejdspladser + lokale Servere (Novell + Windows)
+ lokale IT funktioner + Internet standarder

I 90'erne!

- Liberalisering af teleområdet.
  - Verdens bedste og billigste teleydelser.
- Elementer i IT-politikken.
  - Årlig handlingsplan og årlige redegørelser til Folketinget.
    - Fra vision til handling.
    - Autoriteter står for fald.
  - 26 politikområder / 56 initiativer.
    - Oplysninger bør kun afkræves én gang.
    - Elektronisk borgerkort med PIN-kode.
    - E-post kasse i alle offentlige institutioner (Statens E-Post).
    - Elektronisk Arkivering.
    - Indførelse af CVR nummer.
    - Elektronisk tinglysning.
    - Spydspidskommuner.
    - Sikkerhed.
    - Landsdækkende sundhedsnet – Elektronisk patientjournal.

Lokalnet med PC-arbejdspladser + lokale Servere (Windows)
+ lokale IT funktioner + Internet standarder

I 90'erne!

- Datacentralen privatiseres (1996).
  - Solgt til CSC.
  - Fra monopolvirksomhed til servicevirksomhed.
- År 2000 problemet.
  - Regeringens 7 pkt. handlingsplan.
    - "Det er et ledelsesansvar i den enkelte virksomhed, privat eller offentlig, at løse problemerne. Men ingen skal komme og sige, at de ikke var opmærksom på problemet".
    - "Der var vel ikke et reelt problem?"

Efter år 2000!

- Ny regering 2001.
  - Forskningsministeriet → Videnskabsministeriet.
  - IT- og Telestyrelsen.
    - Statens Information flyttes til Telestyrelsen
    - Flere ressourcer til standarder på dataområdet
    - Digital Signatur (Udvikles senere til Nem-Id).
- Reorganisering 2006.
  - Hele it-området flyttes til IT- og Telestyrelsen
  - Armslængde afstand fra departement og minister.
  - Mindre politisk fokus på IT ??

Udvikling mod fælles netværk for ministerområder og fælles funktioner for bl.a. dokumenthåndtering, e-mail og Office-systemer.

Efter år 2006!

- Kommunedata (KMD) privatiseres, jf. lovkrav.
- Planer for fælles statsligt netværk med fælles IT-center for alle ministerier.
- Planer opgives og reduceres til fælles IT-funktion for netværk og for bl.a. mail og office systemer.
- Øvrige organisationsspecifikke systemer drives lokalt.
- Etablering af fælles sikkerhedsfunktion – Gov-Cert.
- Nedlæggelse og decentralisering af IT-opgaver i IT- og Telestyrelsen. (2011)
- Etablering af Digitaliseringsstyrelsen som styrelse i Finansministeriet. (2011)

Dialog og opsamling!

- Spørgsmål og kommentarer?